

Số: 16 /TB-VKS-DS

Đà Nẵng, ngày 01 tháng 02 năm 2024

THÔNG BÁO

Rút kinh nghiệm về kiểm sát việc giải quyết vụ án dân sự

Qua công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án dân sự theo thủ tục phúc thẩm, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng nhận thấy việc giải quyết vụ án dân sự về “Chia tài sản sau ly hôn”, giữa nguyên đơn, ông Võ Văn Cường với bị đơn, bà Nguyễn Thị Kim Chi đã được xét xử tại Bản án dân sự sơ thẩm số 17/2022/HNGĐ-ST ngày 28/9/2022 của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Định có vi phạm, cần thông báo rút kinh nghiệm cụ thể như sau:

I. NỘI DUNG VỤ ÁN

Ông Võ Văn Cường và bà Nguyễn Thị Kim Chi là vợ chồng, có đăng ký kết hôn năm 2000 tại tỉnh Bình Định. Năm 2017, ông Cường và bà Chi đã ly hôn, nhưng chưa chia tài sản chung. Ông Cường khởi kiện yêu cầu toà án giải quyết chia tài sản chung gồm:

- Nhà đất tại thửa số 110, tờ bản đồ số 13, ở 56 đường Nguyễn Tất Thành thuộc tổ 42, khu vực 6, phường Lê Hồng Phong, thành phố Quy Nhơn, diện tích 51,17m² đã được chỉnh lý biến động ngày 29/3/2013 theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản gắn liền với đất do UBND thành phố Quy Nhơn cấp ngày 21/02/2012, đứng tên bà Nguyễn Thị Kim Chi. Ngày 04/12/2015, UBND thành phố Quy Nhơn bán thêm 9,1m² cho Ông và bà Chi theo Quyết định số 8471/QĐ-UBND ngày 04/12/2015, Ông, Bà đã nộp tiền nhưng chưa chỉnh lý biến động trên GCNQSDĐ. Ông Cường yêu cầu được nhận nhà, đất và thanh toán lại giá trị cho bà Chi;

- Tiền mặt 960.456.050 đồng (tính đến ngày 01/9/2016) được gửi tại Ngân hàng thương mại cổ phần Đông Á - Chi nhánh tỉnh Bình Định đứng tên bà Nguyễn Thị Kim Chi. Số tiền này là tiền Ông và bà Chi bán căn nhà gắn liền với thửa đất số lô BI-54, diện tích 126,5m², tại Khu quy hoạch dân cư khu vực 2-6 phường Nhơn Bình, thành phố Quy Nhơn. Sau đó, bà Chi tự ý rút toàn bộ số tiền này, ông Cường không biết. Ông Cường yêu cầu bà Chi thanh toán lại cho Ông 475.000.000 đồng.

Đối với những khoản nợ của bà Chi, Ông không biết nên không chịu trách nhiệm.

Bị đơn bà Nguyễn Thị Kim Chi cho rằng, ngôi nhà số 56 gắn liền với thửa đất 110 nêu trên là của bà Chi và bà Lê Thị Xuân (mẹ bà Chi) bỏ ra 2.500.000.000 đồng mua. Số tiền này bà Chi gửi nhiều lần qua người quen về cho chị ruột là bà Nguyễn Thị Diệu Hạnh cất giữ để đầu tư kinh doanh nhà, đất. Tháng 8/2012, bà Nguyễn Thị Diệu Huệ (chị ruột bà Chi) mua cho Bà ngôi nhà tại địa chỉ số 56 Nguyễn Tất Thành, thành phố Quy Nhơn. Căn nhà này ông Cường chỉ góp 400.000.000 đồng, còn lại là tiền của bà Chi và gia đình bà Chi đóng góp. Nhà đất là tài sản riêng của bà Chi nên Bà không đồng ý chia. Bà Chi chỉ đồng ý trả cho ông Cường số tiền góp và tiền lãi tổng cộng là 700.000.000 đồng.

- Về số tiền gửi tại Ngân hàng: Tháng 6/2016, bà Chi và ông Cường góp tiền mua ngôi nhà số 54 Trần Túc Tự, tổ 13, KV2, phường Nhơn Bình, thành phố Quy Nhơn với giá 1.200.000.000 đồng. Sau đó bán lại với giá 1.150.000.000 đồng, được thể hiện trong tài khoản cá nhân của bà Chi. Số tiền này bà Chi dùng để trả nợ cho mẹ ông Cường 200.000.000đ (mượn khi mua nhà 56 Nguyễn Tất Thành). Số tiền còn lại đã chi tiêu chung hết trong năm 2016 - 2017 nên không còn để chia.

Về nợ chung: Nợ anh Hồ Hậu 450.000.000 đồng để mua đất hẻm liền kề nhập chung vào nhà 56 Nguyễn Tất Thành. Ngày 18/5/2015, bà Chi ký hợp đồng xây dựng nhà với ông Châu Ngọc Hiếu, số tiền trọn gói là 1.800.000.000 đồng nên đã mượn anh Hồ Hậu 765.000.000 đồng; mượn của bà Nguyễn Thị Diệu Thu 100.000.000 đồng, mượn bà Nguyễn Thị Diệu Hạnh 100.000.000 đồng và mượn của bà Lê Thị Xuân 566.000.000 đồng; vay ngân hàng 100.000.000 đồng. Ông Cường vay ngân hàng 400.000.000 đồng; vay của mẹ ông Cường 200.000.000 đồng (số tiền này bà Chi đã trả). Tổng cộng là 2.031.000.000 đồng. Bà Chi đã trả cho anh Hiếu 1.750.000.000 đồng, còn nợ anh Hiếu 50.000.000 đồng. Đề nghị tòa án giải quyết trả hết các khoản nợ chung sau đó mới chia tài sản.

II. QUÁ TRÌNH GIẢI QUYẾT CỦA TÒA ÁN

Bản án dân sự sơ thẩm số 17/2022/HNGĐ-ST ngày 28/9/2022, Tòa án nhân dân tỉnh Bình Định, quyết định:

“1. Chị Nguyễn Thị Kim Chi được sở hữu, sử dụng nhà và tài sản khác gắn liền với nhà đất số 56 đường Nguyễn Tất Thành, thành phố Quy Nhơn thuộc thửa đất số 110, tờ bản đồ số 13, địa chỉ tổ 42, khu vực 6, phường Lê Hồng Phong, diện tích 5 1,17m² đã được UBND thành phố Quy Nhơn cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản gắn liền với đất số vào sổ cấp GCN CH00278 ngày 21/02/2012.

2. Chị Nguyễn Thị Kim Chi có nghĩa vụ thanh toán cho anh Võ Văn Cường số tiền 5.157.030.000 đồng.

Chị Nguyễn Thị Kim Chi có nghĩa vụ thanh toán cho anh Châu Ngọc Hiếu 50.000.000 đồng; thanh toán cho anh Hồ Văn Hậu 945.000.000 đồng và thanh toán cho bà Lê Thị Xuân 566.000.000 đồng”.

Ngoài ra, bản án còn tuyên về án phí theo quy định:

Ngày 13/10/2022, đại diện theo uỷ quyền của bị đơn kháng cáo một phần bản án dân sự sơ thẩm yêu cầu xem xét các khoản nợ chung, tính toán công sức, thời gian bảo quản ngôi nhà tại số 56 Nguyễn Tất Thành. Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan, bà Lê Thị Xuân kháng cáo toàn bộ bản án dân sự sơ thẩm.

Tại phiên tòa phúc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đề nghị: Căn cứ khoản 2 Điều 308 BLTTDS 2015; chấp nhận 01 phần kháng cáo của bị đơn bà Nguyễn Thị Kim Chi và 01 phần kháng cáo của người liên quan bà Lê Thị Xuân; sửa một phần Bản án dân sự sơ thẩm số 17/2022/HNGĐ-ST ngày 28/9/2022 của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Định theo hướng tính công sức cho bà Lê Thị Xuân và sửa về án phí theo quy định.

Bản án dân sự phúc thẩm số 07/2023/DS-PT ngày 21/6/2023 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng, quyết định:

“Căn cứ khoản 2 Điều 308 và khoản 1 Điều 309 Bộ luật tố tụng dân sự: Không chấp nhận kháng cáo kháng cáo của ông Hà Văn Bình. Chấp nhận kháng cáo của bà Lê Thị Xuân và sửa bản án sơ thẩm...”

1. Giao cho chị Nguyễn Thị Kim Chi được quyền sở hữu nhà, quyền sử dụng đất và tài sản khác gắn liền với nhà đất số 56 đường Nguyễn Tất Thành, thành phố Quy Nhơn thuộc thửa đất số số 110, tờ bản số 13, địa chỉ: Tổ 42, khu vực 6, phường Lê Hồng Phong, diện tích 51,17m² đã được UBND thành phố Quy Nhơn cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản gắn liền với đất số vào sổ cấp GCN CHO0278 ngày 21/02/2012.

2. Chị Nguyễn Thị Kim Chi có nghĩa vụ thanh toán giá trị công sức cho bà Lê Thị Xuân 1.314.060.000 (một tỷ ba trăm mười bốn triệu không trăm sáu mươi nghìn đồng).

Chị Nguyễn Thị Kim Chi có nghĩa vụ thanh toán cho anh Võ Văn Cường 4.500.000.000 đồng (bốn tỉ năm trăm triệu đồng).

Chị Nguyễn Thị Kim Chi có nghĩa vụ thanh toán cho anh Châu Ngọc Hiếu 50.000.000 đồng (năm mươi triệu đồng).

Chị Nguyễn Thị Kim Chi có nghĩa vụ thanh toán cho anh Hồ Văn Hậu 945.000.000 đồng (chín trăm bốn mươi lăm triệu đồng).

Chị Nguyễn Thị Kim Chi có nghĩa vụ thanh toán cho bà Lê Thị Xuân

566.000.000 đồng (năm trăm sáu mươi sáu triệu đồng) ”.

Ngoài ra, bản án còn tuyên về án phí theo quy định.

III. NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN RÚT KINH NGHIỆM

Đối với vụ án này, toà án cấp sơ thẩm đã xác định tài sản chung, nợ chung của ông Võ Văn Cường, bà Nguyễn Thị Kim Chi và đã tiến hành chia tài sản chung, nợ chung theo hướng giao nhà đất cho bà Chi và buộc bà Chi trả lại giá trị nhà đất cho ông Cường và buộc bà Chi phải trả nợ riêng cho những người liên quan trong vụ án là đúng quy định.

Tuy nhiên, thời điểm mua nhà đất số 56 Nguyễn Tất Thành, bà Nguyễn Thị Kim Chi và ông Võ Văn Cường đang sinh sống tại Nhật. Sau khi mua nhà, đất ông Cường và bà Chi đã giao nhà cho bà Lê Thị Xuân quản lý, gìn giữ, trông coi nên bà Xuân đã có công sức trong việc quản lý, giữ gìn làm tăng giá trị tài sản cho ông Cường và bà Chi, nhưng Tòa án cấp sơ thẩm không xem xét đến công sức đóng góp, giữ gìn, bảo quản tài sản cho bà Xuân là không đúng theo Án lệ số 02/2016 được ban hành kèm Quyết định số 220/QĐ-CA ngày 06/4/2016 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao.

Bản án dân sự phúc thẩm của Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đã sửa một phần bản án sơ thẩm tính công sức cho bà Lê Thị Xuân với số tiền 1.314.060.000 đồng (tương ứng 10% giá trị tài sản) và sửa về án phí theo quy định.

Trên đây là vi phạm của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Định trong việc giải quyết vụ án “Chia tài sản sau ly hôn”, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng thông báo đến Viện kiểm sát các tỉnh, thành trong khu vực tham khảo và rút kinh nghiệm khi kiểm sát giải quyết vụ án tương tự.

Nơi nhận:

- Đ/c Nguyễn Quang Dũng - PVT VKSTC (b/cáo);
- Vụ 9, Vụ 14, VP VKSNDTC, VC1, VC3;
- VKSND các tỉnh, Tp trong khu vực;
- Đ/c Viện trưởng VC2;
- Đ/c PVT-VC2;
- Đ/c VT Viện 2;
- Lưu: HSKS,V2;VPVC2.

KT. VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG

Phan Vũ Hoàng